

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Buitenlandse Zaken
De heer drs. S.A. Blok
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 23 april 2021

betreft Geannoteerde agenda RAZ 20 april 2021

ons kenmerk 168924.01U

Geachte heer Blok,

De vaste commissie voor Europese Zaken heeft in haar vergadering van 13 april 2021 gesproken over uw brief van 9 april 2021 inzake de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken (RAZ) van 20 april 2021.¹ De commissie heeft gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen. De leden van de **GroenLinks**-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken van 20 april 2021 en zij hebben enkele vragen met betrekking tot de landenspecifieke rechtsstatelijkheidsdialoog van Griekenland en Spanje. De leden van de **PvdA**-fractie sluiten zich hierbij aan.

Vragen met betrekking tot Griekenland

U geeft aan zorgen te hebben over het toenemend aantal aanvallen op ngo's die werken met vluchtelingen en migranten in Griekenland. In het rechtsstatelijkheidsrapport van Griekenland wordt ook aangegeven dat ngo's op het gebied van onder andere asiel en migratie te maken hebben met toenemende regelgeving met betrekking tot registratie en certificering. Onder andere Amnesty International en de 'Expert Council on NGO Law' van de Raad van Europa hebben zich uitgesproken tegen deze toegenomen regelgeving, omdat het de onafhankelijkheid van deze ngo's kan ondermijnen en de ruimte voor hun werk kan beperken.² De leden van de GroenLinks-fractie vinden dit zeer zorgwekkende ontwikkelingen. Kunt u toezeggen dat Nederland het belang van de vrijheid van ngo's (in o.a. het migratie- en asielgebied) in Griekenland naar voren zal brengen in de rechtsstatelijkheidsdialoog en eventuele toekomstige dialogen? Hoe beoogt u dit te doen?

¹ Kamerstukken I, 2020-2021, 21.501-02, CQ.

² Rapport Amnesty International 'Greece: Regulation of NGOs working on migration and asylum threatens civic space', 31 juli 2020: <https://www.amnesty.org/en/documents/eur25/2821/2020/en/>; Addendum bij de Opinie 'Greek Legislation on the registration and certification of Greek and foreign NGOs Expert Council on NGO Law' van de Raad van Europa, 23 November 2020: https://www.coe.int/en/web/special-representative-secretary-general-migration-refugees/newsletter-november-2020/-/asset_publisher/cVKOAoroBOTI/content/expert-council-on-ngo-law-calls-greece-to-revoke-restrictions-on-the-registration-and-certification-of-ngos?_101_IN-STANCE_cVKOAoroBOTI_viewMode=view/

datum

ons kenmerk

blad 2

Deze leden zijn voorts verbaasd dat er in het rechtsstatelijkheidsrapport van Griekenland niet wordt gesproken over de situatie van asielzoekers en vluchtelingen in Griekenland. Rechtsstatelijkheid draait immers ook om gelijkheid van de bevolking en heeft sterke raakvlakken met fundamentele rechten. Deelt u het standpunt van de aan het woord zijnde leden dat de situatie van de tienduizenden asielzoekers die in kampen op de Griekse eilanden verblijven in de rechtsstatelijkheidsdialoog van Griekenland meegenomen dient te worden? Hoe duidt u de positie van de regering op dit punt? Nederland draagt zelf vanwege onder andere de opvangomstandigheden al tijden geen asielzoekers meer over aan Griekenland in het kader van de Dublinverordening, omdat dit een mogelijk risico op onmenselijke behandeling (artikel 3 EVRM) zou betekenen. Bent u het met deze leden eens dat (overbevolkte) vluchtelingenkampen geen structurele oplossing zijn voor de opvang van asielzoekers? Hoe ziet de regering haar eigen rol in het oplossen van dit probleem? Onderschrijft u dat het overnemen van asielzoekers uit deze kampen – zonder enorm restrictieve voorwaarden zoals we deze bij de Moriadeal zagen – noodzakelijk is om op korte termijn de situatie te verlichten?

Zoals de leden van de GroenLinks-fractie eerder al stelden is gelijke behandeling een onderdeel van rechtsstatelijkheid. Echter, het meest recente rapport van de Asylum Information Database (AIDA) over Griekenland stelt het volgende: “[...], *administrative and bureaucratic barriers, lack of state-organised actions in order to address their particular situation, non-effective implementation of the law, and the impact of economic crisis prevent international protection holders from the enjoyment of their rights, which in some cases may also constitute a violation of the of principle of equal treatment*”.³ Het recht op onder andere onderdak en sociale zekerheid wordt voor statushouders in Griekenland vaak niet nagekomen. Bent u het met deze leden eens dat deze ongelijke behandeling in de rechtsstatelijkheidsdialoog met Griekenland terug moet komen? De leden van de GroenLinks-fractie verzoeken de regering om zich in te zetten deze problemen in de dialoog te bespreken, op dit onderwerp constructieve voorstellen te doen, en de Kamer hierover te informeren.

Wat zal uw inzet zijn om dit probleem in huidige of toekomstige dialogen bij Griekenland aan te kaarten, en oplossingen te vinden?

Vragen met betrekking tot Spanje

De leden van de GroenLinks-fractie willen graag aandacht vragen voor een recente brief van drie Spaanse juridische verenigingen, te weten de *Asociación Profesional de la Magistratura*, de *Asociación Judicial Francisco de Vitoria*, en de *Foro Judicial Independiente*.⁴ In deze brief drukken de verenigingen namens hun leden zorgen uit over de ontwikkelingen in Spanje met betrekking tot de positie van de Raad voor de Rechtspraak. De verenigingen stellen dat het Spaanse voorstel om de benodigde meerderheid voor het kiezen van een lid van de Raad voor de Rechtspraak te verlagen naar een absolute meerderheid zal leiden tot een compleet politiek gedomineerde Raad, waarmee de partijen die de meerderheid hebben in het parlement ook controle hebben over de rechtspraak. Deze politisering van de Raad wordt volgens de verenigingen verder duidelijk in het al doorgevoerde voorstel om de Raad niet toe te staan hooggeplaatste justitiële functionarissen aan te stellen zolang de termijn van de Raad verlopen is. Hiermee wordt deze belangrijke functie van de Raad tot stilstand

³ Asylum Information Database van ECRE, landenrapport Griekenland, juni 2020, p. 217: <https://asylumineurope.org/reports/country/greece/content-international-protection/housing/>

⁴ Brief van 6 april 2021, Exposure of a situation of clear risk of a grave breach of the rule of law in Spain, <https://confilegal.com/wp-content/uploads/2021/04/European-Comission.pdf>

datum

ons kenmerk

blad 3

gebracht totdat een nieuwe Raad is verkozen, waarin politieke afhankelijkheid van leden mogelijk sterker aanwezig zal zijn.

De leden van de GroenLinks-fractie achten het zeer zorgwekkend dat het Spaanse bestuursorgaan van de rechterlijke macht toenemend politiek beheerst wordt. Dit is volledig in strijd met de rechtsstatelijkheidsbeginselen waar de EU op gebouwd is. U geeft in de geannoteerde agenda van de RAZ aan 'met aandacht de ontwikkelingen ten aanzien van de wijze van benoeming van leden van de Raad voor de Rechtspraak' te volgen. Kunt u verder duiden hoe Nederland zich in de Raad inzet voor het beschermen van de onafhankelijkheid van de rechtspraak in Spanje?

De bovengenoemde Spaanse juridische verenigingen vragen in hun brief aan de Commissie om:

- a. aan te dringen op juridische hervormingen in Spanje om de rechtsstaat te bewaren
- b. toepassing van onderzoek en maatregelen zoals bedoeld in verordening EU 2020/2092 te overwegen
- c. bij gebrek aan verbeteringen in de situatie, een procedure zoals bedoeld in artikel 7 van TEU toe te passen.

Kunt u een appreciatie geven van deze stappen? En hoe ziet u de rol van Nederland in het aandringen op rechtsstatelijke verbeteringen in Spanje met betrekking tot de benoeming van de Raad voor de Rechtspraak? Deze leden verzoeken de regering om bij de Commissie aan te dringen op het nemen van deze stappen indien de situatie in Spanje niet verbetert, en de Kamer hierover te informeren.

De commissie voor Europese Zaken ziet uit naar uw reactie en ziet deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief tegemoet.

Hoogachtend,

M.G.H.C. Oomen-Ruijten

Voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken